

نہاد پڑھن جا ثواب

سنگی

شیخ طریقت، امیر اہلست، پائی دعوتِ اسلامی، حضرت علامہ مولانا ابو بلاں

محمد الیاس عظار قادری رضوی
دامت برکاتہم العالیة

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَلَمِيْنَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

ڪتاب پڙهن جي دعا

دينی ڪتاب يا اسلامي سبق پڙھن کان پھريان هيٺ ذليل دعا پڙهي
چڏيو ان شاء الله جيڪو ڪجم پڙهندا ياد رهندو، دعا هي آهي:

اللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشِرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

ترجمو: اي الله عَزَّوجَلَ اسان تي علم ۽ حکمت جا دروازا کولي چڏ ۽ اسان تي پنهنجي رحمت نازل فرماء! اي عظمت ۽ بزرگي وارا!

(مستظرف ج ۱ ص ۴۰ دار الفکر بیروت)

(نوت: اول آخر هڪ ۾ ڀرو درود شريف پڙهي چڏيو)

طالب غم
ميدينه
بقيع
و
مغفرت

رسالي جو نالو: نماز پڙھن جا ثواب
چاپو پھريون: شوال المکرم 1443ھ جون 2022ع

تعداد:

چاپيندڙ: مكتبة المدينة عالمي مدنی مرڪز فيضان مدينه باب المدينه ڪراچي

مدنی التجا: ڪنهن کي به هي ڪتاب چاپڻ جي اجازت ناهي

ڪتاب خريد ڪندڙ توجهه فرمان

ڪتاب جي چپائي ۾ ڪاوڏي خرابي هجي يا صفحات هجن يا باينڊنگ
۾ اڳتي پوئتي ٿي ويا هجن ته مكتبة المدينة سان رابطو فرمadio.

شيخ طريقت، أمير اهلست، بانی دعوت اسلامی، حضرت علام

دامت برگائیہ العالیہ

مولانا ابو بلال محمد الیاس عطار قادری

جي ڪتاب "فیضان نماز" مان ورتل رسالو

نماز پڙھڻ جا ثواب

پيشکش

اسلامک رسچ سینٹر (دعوت اسلامی)

ترجمو

ٽرانسلیشن دپارتمنت (دعوت اسلامی)

هن رسالی جو آسان سندي زبان ۾ ترجي ڪرڻ جي وس آهر ڪوشش
کئي آهي. جي ڪڏهن ترجي يا ڪمپونگ ۾ ڪشي ڪا کمي
بيشي نظر اچي ته ٽرانسلیشن دپارتمنت کي آگاه ڪري ثواب جا حقدار
ٻڌجو.

رابطي جي لاء:

ٽرانسلیشن دپارتمنت (دعوت اسلامی) عالمي مدنی مرڪز فيضان مدینه
 محل سوداگران پرائي سبزي مندبی باب المدينه ڪراچي

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 7213

Email: translation@dawateislami.net

فهرست

نماز پر هن جا ثواب	1
دُرُود شریف جی فضیلت	1
آقا کریم حَلَّ اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْهُوَ أَكْبَرُ وَسَلَّمَ 20 هزار نمازوں پر ہیون	1
نماز کنهن تی فرض آهي	2
نماز اسان جی لاءِ انعام آهي	2
”فرض نماز جی ستن اکرن جی نسبت سان نماز جی باری م ست آیتون“ ..	2
نماز جا مختلف 25 فضائل	5
چور جذهن نماز پر ہی (حکایت)	6
نماز جی وقتن جو خیال رکٹ جی فضیلت	7
پوءِ نماز ناهی ٹیندی .....!	8
ھائی وقتن بابت چان مشکل ناهی رہی	8
زمین مان دینار کیدن وارونمازی (حکایت)	9
اسلام جا پنج رکن آهن	12
بن حالتن کان علاوه نماز معاف ناهی	13
امت مصطفیٰ سان موسیٰ جی همدردی	14
پنج نمازوں پر ہو پنجاہم جو ثواب کمایو	15
موسیٰ علیہ السلام مدد فرمائی	15
راندین جو شوقین	16
صبرٰ نماز کان مدد گھرو	17

- جڏهن بارگاه رسالت م بک جي حاضري شيندي هئي 18 .....
- جڏهن پت جي وفات جي خبر ملي (حڪایت) 18 .....
- مسجد جي هوا ايمان جي درستگي جي لاءِ فائديمند آهي 19 .....
- سڪرات م آقا كريم جي جلوي جي لذت 20 .....

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد المرسلين
آما بعد فاعوذ بالله من الشيطان الرجيم سُمْنَ اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

نماز پڙهڻ جا ثواب

(هي مضمون كتاب "فيضان نماز" صفحه 7 كان 22 تان کنيو وبو آهي)

دُرُود شريف جي فضيلت

مصطففي جان رحمت ﷺ نماز کان بعد حمد ۽ ثناء پڙهڻ واري کي فرمایو: ”دعا گهر قبول کئي ويندي، سوال کر، ڏنو ويندو.“ (نسائي، ص 220 حدیث: 1281)

صلوة علی مُحَمَّدٍ

صلوة علی الحَبِيبِ!

آقا كريم ﷺ 20 هزار نمازوں پڙهيوں

معراج جي رات پنج ئي نمازوں فرض ٿيڻ کان پوءِ اسان جي پياري آقا مکي مدندي مصطفوي ﷺ پنهنجي حياتِ ظاهري (يعني دنياوي زندگي) جي يارنهن سال، چه مهينن ۾ تقريباً 20 هزار نمازوں پڙهيوں. (در مختار، 6/2 ماخوذ، وغيره) تقريباً 500 جمعاً ادا ڪيائون

(مراة المناجيج جلد 2 ص 346) ۽ عيد جون 9 نمازوں پڙهياوون. (ملخص از سيرت مصطفوي ص 239)

قرآنِ کريم ۾ نماز جو ذكر کيترن ئي هنڌن تي آيو آهي.

اي خوش قسمت عاشقانِ نماز! منهنجا آقا اعليٰ حضرت ﷺ فرمانئ تا: پنج وقت جي نماز الله کريم جي اها عظيم نعمت آهي جيڪا ان پنهنجي عظيم ڪرم سان خاص اسان کي عطا ڪئي اسان کان پهريان ڪنهن امت کي نه ملي. (فتاویٰ رضویہ جلد 5 ص 43)

نماز کنهن تی فرض آهي

هر مسلمان عاقل بالغ مرد ۽ عورت تي روزانو پنج وقت جي نماز فرض آهي. ان جي فرضيت (يعني فرض هئڻ) جو انکار کرڻ کفر آهي. جيڪو چائી وائي هڪ نماز چڏي ڏئي اهو فاسق، وڏو گنهگار ۽ عذاب نار (باهه جي عذاب) جو حقدار آهي.

جنت اے بے نمازيو! کس طرح پاؤ گے?
نارا ضرب ہوا تو جهنم میں جاؤ گے

صَلُّوٰ عَلَى الْحَبِيبِ!
صلوة على الحبيب!

نماز اسان جي لاءِ انعام آهي

صد کروڙ افسوس! اڄج اڪثر مسلمانن کي نماز جي بلڪل پرواھئي ناهي رهي، اسان جون مسجدون نمازین کان خالي نظر اچن ٿيون. اللہ پاڪ نماز فرض ڪري اسان تي یقين وڏو احسان ڪيو آهي، اسان رڳو ٿوري ڪوشش ڪري، نماز پڙهون تم اللہ ڪريم اسان کي تمام گھڻو اجر ۽ ثواب عطا فرمائيندو.

”فرض نماز جي ستن اکرن جي نسبت سان نماز جي باري ۾
ست آيتون“

(1) سڀاري 18 سوره المؤمنون جي آيت نمبر 9، 10، 11، 12، 13، 14، 15، 16، 17، 18، 19، 20، 21، 22، 23، 24، 25، 26، 27، 28، 29، 30، 31، 32، 33، 34، 35، 36، 37، 38، 39، 40، 41، 42، 43، 44، 45، 46، 47، 48، 49، 50، 51، 52، 53، 54، 55، 56، 57، 58، 59، 60، 61، 62، 63، 64، 65، 66، 67، 68، 69، 70، 71، 72، 73، 74، 75، 76، 77، 78، 79، 80، 81، 82، 83، 84، 85، 86، 87، 88، 89، 90، 91، 92، 93، 94، 95، 96، 97، 98، 99، 100، 101، 102، 103، 104، 105، 106، 107، 108، 109، 110، 111، 112، 113، 114، 115، 116، 117، 118، 119، 120، 121، 122، 123، 124، 125، 126، 127، 128، 129، 130، 131، 132، 133، 134، 135، 136، 137، 138، 139، 140، 141، 142، 143، 144، 145، 146، 147، 148، 149، 150، 151، 152، 153، 154، 155، 156، 157، 158، 159، 160، 161، 162، 163، 164، 165، 166، 167، 168، 169، 170، 171، 172، 173، 174، 175، 176، 177، 178، 179، 180، 181، 182، 183، 184، 185، 186، 187، 188، 189، 190، 191، 192، 193، 194، 195، 196، 197، 198، 199، 200، 201، 202، 203، 204، 205، 206، 207، 208، 209، 210، 211، 212، 213، 214، 215، 216، 217، 218، 219، 220، 221، 222، 223، 224، 225، 226، 227، 228، 229، 230، 231، 232، 233، 234، 235، 236، 237، 238، 239، 240، 241، 242، 243، 244، 245، 246، 247، 248، 249، 250، 251، 252، 253، 254، 255، 256، 257، 258، 259، 259، 260، 261، 262، 263، 264، 265، 266، 267، 268، 269، 270، 271، 272، 273، 274، 275، 276، 277، 278، 279، 279، 280، 281، 282، 283، 284، 285، 286، 287، 288، 289، 289، 290، 291، 292، 293، 294، 295، 296، 297، 298، 299، 299، 300، 301، 302، 303، 304، 305، 306، 307، 308، 309، 309، 310، 311، 312، 313، 314، 315، 316، 317، 318، 319، 319، 320، 321، 322، 323، 324، 325، 326، 327، 328، 329، 329، 330، 331، 332، 333، 334، 335، 336، 337، 338، 339، 339، 340، 341، 342، 343، 344، 345، 346، 347، 348، 349، 349، 350، 351، 352، 353، 354، 355، 356، 357، 358، 359، 359، 360، 361، 362، 363، 364، 365، 366، 367، 368، 369، 369، 370، 371، 372، 373، 374، 375، 376، 377، 378، 379، 379، 380، 381، 382، 383، 384، 385، 386، 387، 388، 389، 389، 390، 391، 392، 393، 394، 395، 396، 397، 398، 399، 399، 400، 401، 402، 403، 404، 405، 406، 407، 408، 409، 409، 410، 411، 412، 413، 414، 415، 416، 417، 418، 419، 419، 420، 421، 422، 423، 424، 425، 426، 427، 428، 429، 429، 430، 431، 432، 433، 434، 435، 436، 437، 438، 439، 439، 440، 441، 442، 443، 444، 445، 446، 447، 448، 449، 449، 450، 451، 452، 453، 454، 455، 456، 457، 458، 459، 459، 460، 461، 462، 463، 464، 465، 466، 467، 468، 469، 469، 470، 471، 472، 473، 474، 475، 476، 477، 478، 478، 479، 479، 480، 481، 482، 483، 484، 485، 486، 487، 488، 489، 489، 490، 491، 492، 493، 494، 495، 496، 497، 498، 499، 499، 500، 501، 502، 503، 504، 505، 506، 507، 508، 509، 509، 510، 511، 512، 513، 514، 515، 516، 517، 518، 519، 519، 520، 521، 522، 523، 524، 525، 526، 527، 528، 529، 529، 530، 531، 532، 533، 534، 535، 536، 537، 538، 539، 539، 540، 541، 542، 543، 544، 545، 546، 547، 548، 549، 549، 550، 551، 552، 553، 554، 555، 556، 557، 558، 559، 559، 560، 561، 562، 563، 564، 565، 566، 567، 568، 569، 569، 570، 571، 572، 573، 574، 575، 576، 577، 578، 578، 579، 579، 580، 581، 582، 583، 584، 585، 586، 587، 588، 589، 589، 590، 591، 592، 593، 594، 595، 596، 597، 598، 598، 599، 599، 600، 601، 602، 603، 604، 605، 606، 607، 608، 609، 609، 610، 611، 612، 613، 614، 615، 616، 617، 618، 619، 619، 620، 621، 622، 623، 624، 625، 626، 627، 628، 629، 629، 630، 631، 632، 633، 634، 635، 636، 637، 638، 639، 639، 640، 641، 642، 643، 644، 645، 646، 647، 648، 649، 649، 650، 651، 652، 653، 654، 655، 656، 657، 658، 659، 659، 660، 661، 662، 663، 664، 665، 666، 667، 668، 669، 669، 670، 671، 672، 673، 674، 675، 676، 677، 678، 678، 679، 679، 680، 681، 682، 683، 684، 685، 686، 687، 688، 688، 689، 689، 690، 691، 692، 693، 694، 695، 696، 697، 697، 698، 698، 699، 699، 700، 701، 702، 703، 704، 705، 706، 707، 708، 709، 709، 710، 711، 712، 713، 714، 715، 716، 717، 718، 719، 719، 720، 721، 722، 723، 724، 725، 726، 727، 728، 729، 729، 730، 731، 732، 733، 734، 735، 736، 737، 738، 739، 739، 740، 741، 742، 743، 744، 745، 746، 747، 748، 749، 749، 750، 751، 752، 753، 754، 755، 756، 757، 758، 759، 759، 760، 761، 762، 763، 764، 765، 766، 767، 768، 769، 769، 770، 771، 772، 773، 774، 775، 776، 777، 778، 778، 779، 779، 780، 781، 782، 783، 784، 785، 786، 787، 788، 788، 789، 789، 790، 791، 792، 793، 794، 795، 796، 797، 797، 798، 798، 799، 799، 800، 801، 802، 803، 804، 805، 806، 807، 808، 809، 809، 810، 811، 812، 813، 814، 815، 816، 817، 818، 819، 819، 820، 821، 822، 823، 824، 825، 826، 827، 828، 829، 829، 830، 831، 832، 833، 834، 835، 836، 837، 838، 839، 839، 840، 841، 842، 843، 844، 845، 846، 847، 848، 849، 849، 850، 851، 852، 853، 854، 855، 856، 857، 858، 859، 859، 860، 861، 862، 863، 864، 865، 866، 867، 868، 869، 869، 870، 871، 872، 873، 874، 875، 876، 877، 878، 878، 879، 879، 880، 881، 882، 883، 884، 885، 886، 887، 888، 888، 889، 889، 890، 891، 892، 893، 894، 895، 896، 897، 897، 898، 898، 899، 899، 900، 901، 902، 903، 904، 905، 906، 907، 908، 909، 909، 910، 911، 912، 913، 914، 915، 916، 917، 918، 919، 919، 920، 921، 922، 923، 924، 925، 926، 927، 928، 929، 929، 930، 931، 932، 933، 934، 935، 936، 937، 938، 939، 939، 940، 941، 942، 943، 944، 945، 946، 947، 948، 949، 949، 950، 951، 952، 953، 954، 955، 956، 957، 958، 959، 959، 960، 961، 962، 963، 964، 965، 966، 967، 968، 969، 969، 970، 971، 972، 973، 974، 975، 976، 977، 978، 978، 979، 979، 980، 981، 982، 983، 984، 985، 986، 987، 988، 988، 989، 989، 990، 991، 992، 993، 994، 995، 995، 996، 996، 997، 997، 998، 998، 999، 999، 1000، 1000، 1001، 1001، 1002، 1002، 1003، 1003، 1004، 1004، 1005، 1005، 1006، 1006، 1007، 1007، 1008، 1008، 1009، 1009، 1010، 1010، 1011، 1011، 1012، 1012، 1013، 1013، 1014، 1014، 1015، 1015، 1016، 1016، 1017، 1017، 1018، 1018، 1019، 1019، 1020، 1020، 1021، 1021، 1022، 1022، 1023، 1023، 1024، 1024، 1025، 1025، 1026، 1026، 1027، 1027، 1028، 1028، 1029، 1029، 1030، 1030، 1031، 1031، 1032، 1032، 1033، 1033، 1034، 1034، 1035، 1035، 1036، 1036، 1037، 1037، 1038، 1038، 1039، 1039، 1040، 1040، 1041، 1041، 1042، 1042، 1043، 1043، 1044، 1044، 1045، 1045، 1046، 1046، 1047، 1047، 1048، 1048، 1049، 1049، 1050، 1050، 1051، 1051، 1052، 1052، 1053، 1053، 1054، 1054، 1055، 1055، 1056، 1056، 1057، 1057، 1058، 1058، 1059، 1059، 1060، 1060، 1061، 1061، 1062، 1062، 1063، 1063، 1064، 1064، 1065، 1065، 1066، 1066، 1067، 1067، 1068، 1068، 1069، 1069، 1070، 1070، 1071، 1071، 1072، 1072، 1073، 1073، 1074، 1074، 1075، 1075، 1076، 1076، 1077، 1077، 1078، 1078، 1079، 1079، 1080، 1080، 1081، 1081، 1082، 1082، 1083، 1083، 1084، 1084، 1085، 1085، 1086، 1086، 1087، 1087، 1088، 1088، 1089، 1089، 1090، 1090، 1091، 1091، 1092، 1092، 1093، 1093، 1094، 1094، 1095، 1095، 1096، 1096، 1097، 1097، 1098، 1098، 1099، 1099، 1100، 1100، 1101، 1101، 1102، 1102، 1103، 1103، 1104، 1104، 1105، 1105، 1106، 1106، 1107، 1107، 1108، 1108، 1109، 1109، 1110، 1110، 1111، 1111، 1112، 1112، 1113، 1113، 1114، 1114، 1115، 1115، 1116، 1116، 1117، 1117، 1118، 1118، 1119، 1119، 1120، 1120، 1121، 1121، 1122، 1122، 1123، 1123، 1124، 1124، 1125، 1125، 1126، 1126، 1127، 1127، 1128، 1128، 1129، 1129، 1130، 1130، 1131، 1131، 1132، 1132، 1133، 1133، 1134، 1134، 1135، 1135، 1136، 1136، 1137، 1137، 1138، 1138، 1139، 1139، 1140، 1140، 1141، 1141، 1142، 1142، 1143، 1143، 1144، 1144، 1145، 1145، 1146، 1146، 1147، 1147، 1148، 1148، 1149، 1149، 1150، 1150، 1151، 1151، 1152، 1152، 1153، 1153، 1154، 1154، 1155، 1155، 1156، 1156، 1157، 1157، 1158، 1158، 1159، 1159، 1160، 1160، 1161، 1161، 1162، 1162، 1163، 1163، 1164، 1164، 1165، 1165، 1166، 1166، 1167، 1167، 1168، 1168، 1169، 1169، 1170، 1170، 1171، 1171، 1172، 1172، 1173، 1173، 1174، 1174، 1175، 1175، 1176، 1176، 1177، 1177، 1178، 1178، 1179، 1179، 1180، 1180، 1181، 1181، 1182، 1182، 1183، 1183، 1184، 1184، 1185، 1185، 1186، 1186، 1187، 1187، 1188، 1188، 1189، 1189، 1190، 1190، 1191، 1191، 1192، 1192، 1193، 1193، 1194، 1194، 1195، 1195، 1196، 1196، 1197، 1197، 1198، 1198، 1199، 1199، 1200، 1200، 1201، 1201، 1202، 1202، 1203، 1203، 1204، 1204، 1205، 1205، 1206، 1206، 1207، 1207، 1208، 1208، 1209، 1209، 1210، 1210، 1211، 1211، 1212، 1212، 1213، 1213، 1214، 1214، 1215، 1215، 1216، 1216، 1217، 1217، 1218، 1218، 1219، 1219، 1220، 1220، 1221، 1221، 1222، 1222، 1223، 1223، 1224، 1224، 1225، 1225، 1226، 1226، 1227، 1227، 1228، 1228، 1229، 1229، 1230، 1230، 1231، 1231، 1232، 1232، 1233، 1233، 1234، 1234، 1235، 1235، 1236، 1236، 1237، 1237، 1238، 1238، 1239، 1239، 1240، 1240، 1241، 1241، 1242، 1242، 1243، 1243، 1244، 1244، 1245، 1245، 1246، 1246، 1247، 1247، 1248، 1248، 1249، 1249، 1250، 1250، 1251، 1251، 1252، 1252، 1253، 1253، 1254، 1254، 1255، 1255، 1256، 1256، 1257، 1257، 1258، 1258، 1259، 1259، 1260، 1260، 1261، 1261، 1262، 1262، 1263، 1263، 1264، 1264، 1265، 1265، 1266، 1266، 1267، 1267، 1268، 1268، 1269، 1269، 1270، 1270، 1271، 1271، 1272، 1272، 1273، 1273، 1274، 1274، 1275، 1275، 1276، 1276، 1277، 1277، 1278، 1278، 1279، 1279، 1280، 1280، 1281، 1281، 1282، 1282، 1283، 1283، 1284، 1284، 1285، 1285، 1286، 1286، 1287، 1287، 1288، 1288، 1289، 1289، 1290، 1290، 1291، 1291، 1292، 1292، 1293، 1293، 1294، 1294، 1295، 1295، 1296، 1296، 1297، 1297، 1298، 1298، 1299، 1299، 1300، 1300، 1301، 1301، 1302، 1302، 1303، 1303، 1304، 1304، 1305، 1305، 1306، 1306، 1307، 1307، 1308، 1308، 1309، 1309، 1310، 1310، 1311، 1311، 1312، 1312، 1313، 1313، 1314، 1314، 1315، 1315، 1316، 1316، 1317، 1317، 1318، 1318، 1319، 1319، 1320، 1320، 1321، 1321، 1322، 1322، 1323، 1323، 1324، 1324، 1325، 1325، 1326، 1326، 1327، 1327، 1328، 1328، 1329، 1329، 1330، 1330، 1331، 1331، 1332، 1332، 1333، 1333، 1334، 1334، 1335، 1335، 1336، 1336، 1337، 1337، 1338، 1338، 1339، 1339، 1340، 1340، 1341، 1341، 1342، 1342، 1343، 1343، 1344، 1344، 1345، 1345، 1346، 1346، 1347، 1347، 1348، 1348، 1349، 1349، 1350، 1350، 1351، 1351، 1352، 1352، 1353، 1353، 1354، 1354، 1355، 1355، 1356، 1356، 1357، 1357، 1358، 1358، 1359، 1359، 1360، 1360، 1361، 1361، 1362، 1362، 1363، 1363، 1364، 1364، 1365، 1365، 1366، 1366، 1367، 1367، 1368، 1368، 1369، 1369، 1370، 1370، 1371، 1371، 1372، 1372، 1373، 1373، 1374، 1374، 1375، 1375، 1376، 1376، 1377، 1377، 1378، 1378، 1379، 1379، 1380، 1380، 1381، 1381، 1382، 1382، 1383، 1383، 1384، 1384، 1385، 1385، 1386، 1386، 1387، 1387، 1388، 1388، 1389، 1389، 1390، 1390، 1391، 1391، 1392، 1392، 1393، 1393، 1394، 1394، 1395، 1395، 1396، 1396، 1397، 1397، 1398، 1398، 1399، 1399، 1400، 1400، 1401، 1401، 1402، 1402، 1403، 1403، 1404، 1404، 1405، 1405، 1406، 1406، 1407، 1407، 1408، 1408، 1409، 1409، 1410، 1410، 1411، 1411، 1412، 1412، 1413، 1413، 1414، 1414، 1415، 1415، 1416، 1416، 1417، 1417، 1418، 1418، 1419، 1419، 1420، 1420، 1421، 1421، 1422، 1422، 1423، 1423، 1424، 1424، 1425، 1425، 1426، 1426، 1427، 1427، 1428، 1428، 1429، 1429، 1430، 1430، 1431، 1431، 1432، 1432، 1433، 1433، 1434، 1434، 1435، 1435، 1436، 1436، 1437، 1437، 1438، 1438، 1439، 1439، 1440، 1440، 1441، 1441، 1442، 1442، 1443، 1443، 1444، 1444، 1445، 1445، 1446، 1446، 1447، 1447، 1448، 1448، 1449، 1449، 1450، 1450، 1451، 1451، 1452، 1452، 1453، 1453، 1454، 1454، 1455، 1455، 1456، 1456، 1457، 1457، 1458، 1458، 1459، 1459، 1460، 1460، 1461، 1461، 1462، 1462، 1463، 1463، 1464، 1464، 1465، 1465، 1466، 1466، 1467، 1467، 1468، 1468، 1469، 1469، 1470، 1470، 1471، 1471، 1472، 1472، 1473، 1473، 1474، 1474، 1475، 1475، 1476، 1476، 1477، 1477، 1478، 1478، 1479، 1479، 1480، 1480، 1481، 1481، 1482، 1482، 1483، 1483، 1484، 1484، 1485، 1485، 1486، 1486، 1487، 1487، 1488، 1488، 1489، 1489، 1490، 1490، 1491، 1491، 1492، 1492، 1493، 1493، 1494، 1494، 1495، 1495، 1496، 1496، 1497، 1497، 1498، 1498، 1499، 1499، 1500، 1500، 1501، 1501، 1502، 1502، 1503، 1503، 1504، 1504، 1505، 1505، 1506، 1506، 1507، 1507، 1508، 1508، 1509، 1509، 1510، 1510، 1511، 1511، 1512، 1512، 1513، 1513، 1514، 1514، 1515، 1515، 1516، 1516، 1517، 1517، 1518، 1518، 1519، 1519، 1520، 1520، 1521، 1521،

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوةِهِمْ يُحَافِظُونَ ۝ أُولَئِكَ هُمُ الْوَرِثُونَ ۝ الَّذِينَ يَرِثُونَ
الْفِرْدَوْسَ ۝ هُمْ فِيهَا لَخِلْدُونَ ۝

ترجمو ڪنز الایمان: ۽ جیکي پنهنجين نمازن جي حفاظت ڪندا آهن. اهي ئي ماڻهو وارث آهن. اهي (جنت) الفردوس جا وارت ٿيندا سڀ ان ۾ هميشه رهندڻا.

(2) الله پاڪ قرآنِ کريم ۾ جڳهه به جڳهه نماز بابت تاکيد فرمایو آهي، سڀپاري 16 سوره طه جي آيت نمبر 14 ۾ ارشادِ خداوندي آهي:

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ۝

ترجمو ڪنز الایمان: ۽ منهنجي ياد جي واسطي نماز قائم رک.

(3) ۽ الله کريم سڀپاري 5 سوره النساء آيت نمبر 103 ۾ ارشاد فرمائي ٿو: إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كَتُبَّا مَوْقُوتًا ۝

ترجمو ڪنز الایمان: بيشڪ نماز مسلمانن تي وقت مقرر ڪيل فرض آهي.

(4) الله پاڪ سڀپاري 12 سوره هود آيت نمبر 114 ۾ ارشاد فرمائي ٿو:

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِ النَّهَارِ وَرُزْقًا مِنَ الَّيْلِ ۝ إِنَّ الْحُسْنَاتِ يُذْهِبُنَ السَّيْئَاتِ ۝
ذِلِكَ ذِكْرٌ لِلذِكْرِينَ ۝

ترجمو ڪنز الایمان: ۽ نماز قائم رکو ڏینهن جي پنهني طرفن ۽ ڪجهه رات جي حصن ۾ بيشك چڱايون براین کي متائي ڇڏينديون آهن، هي نصیحت آهي نصیحت میجنندڙن جي واسطي.

(5) ربِ غفور سیپاری 18 سورۃ النور جي آیت نمبر 56 ۾ فرمائی ٿو:

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَأْتُوا الزَّكُوَةَ وَأَطْبِعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ ﴿٥٦﴾

ترجمو ڪنز الایمان: ۽ نماز قائم رکو ۽ زکوٰ ادا ڪريو ۽ رسول جي فرمانبرداري ڪريو هن اميد تي جو توہان تي رحر تئي.

(6) پاڪ پروردگار سیپاری 21 سورۃ عنکبوت جي آیت نمبر 45 ۾ فرمائی ٿو:

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ

ترجمو ڪنز الایمان: بيشك نماز بي حيائی ۽ بري ڳالهه کان روکي ٿي.

(7) اللہ ربُ العزت سیپاری 29 سورۃ المعارج جي آیت نمبر 34 ۽ 35 ۾ ارشاد فرمائی ٿو:

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾ أُولَئِكَ فِي جَنَّتِ مُكَرَّمُونَ ﴿٣٥﴾

ترجمو ڪنز الایمان: ۽ اهي جيڪي پنهنجي نماز جي حفاظت ڪندا آهن اهي ئي آهن جن جي باغن ۾ عزت ٿيندي.

صَلَوةً عَلَىٰ مُحَمَّدٍ
صَلَوةً عَلَىٰ الْحَبِيبِ!

نماز جا مختلف 25 فضائل

- ❖ اللہ پاک کی راضی کرڻ جو سبب نماز آهي. (تبیه الغافلین ص150)
- ❖ مکی مدنی ﷺ جی اکين جی تذان نماز آهي. (سن کبری للنسائی جلد 5 ص280، حدیث: 8888)
- ❖ نماز اونداهی قبر جو ڏیئو آهي. (تبیه الغافلین ص151)
- ❖ نماز عذاب قبر کان بچائيندی آهي. (الزواجر جلد 1 ص295) ❖ نماز قیامت جی تپش کان چانو آهي. (تبیه الغافلین ص151)
- ❖ نماز پل صراط جی لاء آسانی آهي. (تبیه الغافلین ص151) ❖ نماز نور آهي. (مسلم شریف ص115، حدیث: 534)
- ❖ نماز جنت جی ڪنجی آهي. (مسند امام احمد جلد 5 ص103، حدیث: 14668) ❖ نماز جهنم جی عذاب کان بچائيندی آهي. ❖ نماز پڑھن سان رحمت نازل شیندی آهي.
- ❖ اللہ پاک محشر جی ڏینهن نمازيء سان راضی شيندو.
- ❖ نماز دین جو ٿني آهي. (شعب الایمان جلد 3 ص39، حدیث: 2808) ❖ نماز سبب گناه معاف شيندا آهن. (معجم ڪبیر جلد 6 ص250، حدیث: 6125) ❖ نماز دعائیں جی قبولیت جو باعث آهي. (تبیه الغافلین ص151) ❖ نماز بیمارین کان بچائي ٿي.
- ❖ نماز سان بدن کی سکون ملي ٿو. ❖ نماز سبب روزیء ۾ برکت شیندی آهي.
- ❖ نماز بی حیائی ۽ برن ڪمن کان بچائيندی آهي. ❖ نماز شیطان کی ناپسند آهي. (تبیه الغافلین ص151) ❖ نماز قبر جی اونداهی ۾ اکیلائپ جی ساتی آهي. (تبیه الغافلین ص151) ❖ نماز نیکین جی پُتن کی وزنی بٹائيندی آهي. (تبیه الغافلین ص151) ❖ نماز مؤمن جی معراج آهي.
- (مرقاۃ المفاتیح جلد 1 ص116) ❖ نماز کی وقت تی ادا کرڻ سمورن عملن کان

افضل آهي. (تنبیہ الغافلین ص 151) ♦ نمازي جي لاء سڀ کان وڌي نعمت اها آهي ته هُو قیامت جي ڏينهن اللہ پاڪ جو دیدار ڪندو.

صلوٰعَلَى الْحَبِيبِ!
صَلَوةً عَلَى الْحَبِيبِ!

چور جڏهن نماز پر ہی (حکایت)

حضرت سیدتنا رابع بصریہ عَدَوِيَّه مَحَمَّدُ اللَّهُ عَلَيْهَا فَرَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهَا حی گھر رات جي پھر ۾ هڪ چور داخل ٿيو، گھر جي هر پاسي کان تلاشی ورتائين پر هڪ ڪوئنري کان سواء ٻيو ڪجهه به هٿ نه آيو. جڏهن اهو شخص وڃڻ لڳو ته پاڻ فرمایو: جیڪڏهن تون چور آهين ته خالي نه ويندي. ان چيو: مون کي ته ڪاٻے شيء نه ملي. فرمایائين: ”اي غريب! هن ڪوئنري مان وضو ڪري ڪمري ۾ داخل ٿي وچ ۽ به رکعتون نماز پر ہ، هتان ڪجهه نه ڪجهه ضرور ڪطي ويندين.“ ان وضو ڪيو ۽ جڏهن نماز جي لاء بيٺو ته حضرت رابع عَدَوِيَّه مَحَمَّدُ اللَّهُ عَلَيْهَا دعا ڪئي: ”اي منهنجا پيارا اللہ! هي شخص مون وت آيو پر ان کي ڪجهه به هٿ نه آيو، هاڻي مون ان کي منهنجي بارگاه ۾ بيهاري ڇڏيو آهي، هن کي پنهنجي فضل ۽ ڪرم کان محروم نه ڪجان.“ ان چور کي عبادت جي اهڙي ته لذت نصيب ٿي جو سچي رات نماز ۾ مشغول رهيو. سحريء جي وقت پاڻ ان وت تشریف ڪطي ويون ته اهو سجدي جي حالت ۾ پنهنجي نفس کي جھڻکندي چئي رهيو هو: ”اي نفس! جڏهن منهنجو رب ڪريم مون سان پڇندو ته منهنجي نافرمانني ڪندي توکي شرم نه آيو! تو ڙي جو تون منهنجي مخلوق کان گناه کي لکائيندو رهين، پر هاڻي گناه ڪطي منهنجي بارگاه ۾ حاضر آهين، اي نفس! جیڪڏهن رب العزت مونکي ملامت ڪندو ۽ پنهنجي بارگاه رحمت کان پري ڪري

چڏيندو ته منهنجو چا ٿيندو؟“ جڏهن اهو نماز پڙهي فارغ ٿيو ته پاڻ
 سُرخِمَةُ اللَّهِ عَلَيْهَا پچا ڪئي: اي ڀاءُ رات ڪيئن گذرئي؟ چيائين: ”عاجزي ۽
 انڪاري سان پنهنجي رب ڪريم جي بارگاه ۾ بيٺو رهيس جو ان
 منهنجي ڪيفيت بدلي چڏي، منهنجي توبه قبول ڪئي ۽ منهنجا گناه
 بخشي چڏيا ۽ مونکي منهنجي مقصد تائين پهچائي چڏيو.“ پوءِ اهو
 شخص چوري تي حيراني ۽ پريشاني جا آثار کنيو هليو ويو. حضرت
 سڀڻا رابع بَصْرِيَه سُرخِمَةُ اللَّهِ عَلَيْهَا بارگاهِ الهي ۾ هٿ ڪطي عرض ڪيو: اي
 منهنجا پيارا پيارا الله! اهو شخص منهنجي بارگاه ۾ گهڙي کن بيٺو
 ته تو ان کي قبول ڪري ورتو ۽ مان ڪيٽري عرصي کان منهنجي
 بارگاه ۾ بيٺل آهي، چا تو مونکي به قبول فرمائي ورتو آهي؟
 اوچتو پاڻ سُرخِمَةُ اللَّهِ عَلَيْهَا دل جي ڪن سان هي آواز ٻڌو: اي رابع! اسان
 ان کي منهنجي ڪري ئي قبول ڪيو ۽ منهنجي ئي ڪري پنهنجو
 مقرب بٽايو. (الروض الفائق، ص 159 ملخقا)

الله رب العزت جي انهن جي مٿان رحمت هجي ۽ انهن جي صدقىي
 اسان جي مغفرت ٿئي.

أَمِينٌ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بدلت هزاروں کي تقدير دكيمجي
 نگاهولي میں وہ تاثیر دکیجی

صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ
 صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ!

نماز جي وقتن جو خيال رکڻ جي فضيلت

حضور تاجدار مدینه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جو فرمانِ جنت نشان آهي: الله پاڪ
 فرمائي ٿو ته: ”جي ڪڏهن ٻانهو وقت تي نماز پڙهي ته منهنجو پنهنجي

پانھي کان وعدو آهي ته مان ان کي عذاب نه ڏيان ۽ بي حساب جنت هر داخل ڪيان۔“ (الفردوس بـأثر الخطاب جلد 3 ص 181، حدیث: 4455)

حضرت ابوذر داء رَحْمَةُ اللَّهِ عَنْهُ دوستن کي چيو: جيڪڏهن تو هان چاهيو ته مان ضرور قسم کڻدنس پوءِ فرمایاون: اللَّهُ جو قسم! جنهن کان سواء ڪوبه معبد (يعني عبادت جي لائق) ناهي، بيشک اللَّهُ پاڪ جي بارگاه هر سڀ کان وڌيڪ عظمت وارا ماڻهو اهي آهن جيڪي رات ڏينهن سج ۽ چند جو ڏيان رکن ٿا. دوستن عرض ڪيو: اي ابو ذر داء رَحْمَةُ اللَّهِ عَنْهُ! چا هن مان مؤذن مراد آهن؟ فرمایاون: ”بلڪ جيڪو به مسلمان نماز جي وقت جو خيال رکndo آهي.“ (كتاب الثقات جلد 4 ص 330، حدیث: 3799)

پوءِ نماز ناهي ٿيندي.....!

اي عاشقان رسول! هاڻي او هان نماز جي وقتن جو خيال رکڻ جي فضيلت ٻڌي، هر هڪ کي نماز جي وقتن جو خيال رکڻ ضروري آهي. ڪجهه نمازي وقتن جو بلڪل خيال ناهن ڪندا، ايسٽائين جو سج نکري ويندو آهي، فجر جو وقت به نڪڻ لڳندو آهي پوءِ به فجر جي نماز پيا پڙهندما آهن! حالانک نماز فجر جو سلام قيرڻ کان اڳ جيڪڏهن سج جو هڪ ڪرڻو (روشنائيءُ جو ننديو جُزو) به نڪتو ته نماز نه ٿيندي. منهنجا آقا اعليٰ حضرت رَحْمَةُ اللَّهِ عَنْهُ فرمائين ٿا: ”وقت چاڻ (يعني نماز، روزي وغيره جي وقتن جي معلومات رکڻ) ته هر مسلمان تي فرض عين (يعني هر عاقل ۽ بالغ مسلمان تي ضروري) آهي.“ (فتاويٰ رضويه جلد 10 ص 529)

هاڻي وقتن بابت چاڻ مشڪل ناهي رهي

اي عاشقان رسول! اچڪلهه ترقيءُ جو دور آهي، هاڻي وقتن جي معلومات ايترى مشڪل ناهي رهي، وقت چاڻ جي لاءِ گهڙيون

موجود آهن. اگي جا ماظھو سج، چند ۽ تارا ڏسي وقت معلوم ڪري وشندا هئا. هاڻي به انهن ئي ذريعن سان معلومات حاصل ڪري ٿوقيت (ئو-قيٽ) دان عالم اسان جي آساني جي لاءِ اوقاتِ نماز و سحر ۽ افطار جو نقشو تiar ڪن ٿا ۽ عام طور اسان جي مسجدن ۾ اهي نقشا لڳل به هوندا آهن.¹

زمين مان دينار ڪيڻ وارونمازي (حڪایت)

حضرت ابوبکر بن فضل رضي الله عنه فرمائين ٿا ته مون پنهنجي هڪ رومي دوست کان جڏهن اصرار ڪري اسلام آئڻ جو سبب پچيو ته ان ٻڌايو: اسان جي ملڪ تي مسلمان جي لشڪر حملو ڪيو، جنگ ٿي

¹ الحمد لله! عاشقان رسول جي ديني تحريڪ، ”دعوت اسلامي“ جي زير اهتمام ”مجلس توقيت“ گذريل ڪيئي سالن کان وئي اعليٰ حضرت، امام احمد رضا خان رضي الله عنه جي تحقيق مطابق سجي دنيا جي مسلمان جي رهنمايي لاءِ درست اوقاتِ نماز ۽ قبلي جي طرف جي متعلق ڪوشش ڪري رهي آهي. (هن وقت) پاڪستان جي ڪيئي وڏن وڏن شهرين جا نظام الائقات (time table) چچجي چڪا آهن جيڪي ”مكتبة المدينة“ جي مختلف شاخن تان حاصل ڪري سگهجن ٿا. وڌيڪ ملڪ ۽ بيرون ملڪ جي ڪثير شهرين جي ”نظام الائقات“ جي چپائي جو سلسلو جاري آهي. هن نظام الائقات ۾ شهرين جي ويڪر ۽ بلند عمارتن جو لحاظ رکڻ سان گدو گڏ آئنده 26 سالن جو ممڪن صورت ۾ فرق به شرعی احتياط سان شامل ڪيو ويو آهي. ياد رهي ته سال اوقاتِ نماز ۾ ڪجهه ن ڪجهه فرق ايندو آهي جيڪو هر چوٽين سال تقربيں درست ٿي ويندو آهي تنهنڪري وڌيڪ درستگي جي لاءِ آئنده 26 سالن جو ممڪن صورت ۾ فرق به شرعی احتياط سان شامل ڪيو ويو آهي پڻ مجلس جي تحت تiar ٿيڻ واريون مختلف موبائل ايپليڪيشن، آن لائن نظام الائقات کان علاوه اوقاتِ الصلوة سافت ويئر جي ذريعي به سجي دنيا جي تقربيں²⁷ لک مقامن جا نظام الائقات ۽ قبلي جا طرف معلوم ڪري سگهجن ٿا).

پئي، ڪجهه ماڻهو اسان جا قتل ٿيا ۽ ڪجهه مسلمانن جا. مون اڪيلي ڏهن مسلمانن کي قيدي بٽائي ورتو. ملڪ رُوم ۾ منهنجو تمار وڏو گهر هو، مون انهن سڀني کي پنهنجي خادمن جي حوالي ڪري چڏيو. خادمن انهن کي زنجيرن ۾ ٻڌي خچرن تي سامان لڏڻ جي ڪم ۾ لڳائي چڏيو. هڪ ڏينهن مون انهن قيدين تي مقرر هڪ خادم کي ڏٺو ته آن هڪ قيديءَ کان ڪجهه ورتو ۽ ان کي نماز پڙھڻ جي لاءِ ڇڏي ڏنائين. مون ان خادم کي پڪڙي ماريو ۽ پڃيو: ٻڌاء! تون هن قيدي کان ڇا وٺندو آهي؟ تنهن تي ان ٻڌايو: هي هر نماز جي وقت مونکي هڪ دينار (يعني سونو سکو) ڏيندو آهي. مون پچا ڪئي: ڇا ان وٽ دينار آهن؟ ان ٻڌايو: ن، پر جڏهن اهو نماز کان فارغ ٿيندو آهي ته پنهنجو هت زمين تي هٺندو آهي ۽ آن مان هڪ دينار ڪدي مونکي ڏيندو آهي! (خادم جي اها ڳالهه ٻڌي) مونکي شوق ٿيو ته مان ان جي حقیقت ڄاڻا. جڏهن ٻيو ڏينهن ٿيو ته مان آن خادم جو ڀونیفارم (لباس) پائي ان جي جڳهه تي بيهي رهيس. جڏهن ظهر جو وقت ٿيو ته آن مونکي اشارو ڪيو ته مونکي نماز پڙھڻ ڏيو ته مان توکي هڪ دينار ڏيندس. مون چيو: مان ٻن دينارن کان گهٽ نه وٺندس. ان چيو: ٺيڪ آهي. مون ان کي زنجيزن مان آزاد ڪري چڏيو، ان نماز پڙهي. جڏهن فارغ ٿيو ته مون ڏٺو ته آن پنهنجو هت زمين تي هنيو ۽ زمين مان به دينار ڪدي مونکي ڏنائين. جڏهن عصر جي نماز جو وقت ٿيو ته آن مونکي پهريان وانگر اشارو ڪيو. مون ان کي اشاري ۾ چيو ته پنجن دينارن کان گهٽ نه وٺندس. ان مجي ورتو. پوءِ جڏهن مغرب جو وقت ٿيو ته معمول موجب مونکي ان اشارو ڪيو ته مون چيو مانس: مان ڏهن دينارن کان گهٽ نه وٺندس. ان منهنجي ڳالهه مجي ورتني. ۽

جڏهن نماز کان فارغ ٿيو ته زمين مان ڏه دينار ڪڍي مونکي ڏنائين ۽
جڏهن عشاء جي نماز جو وقت ٿيو ته معمول مطابق ان مونکي اشارو
کيو. مون چيو: مان ويٺه دينارن کان گهٽ نه وٺندس. پوءِ به ان منهنجي
ڳالهه مجي ورتني ۽ نماز کان فارغ ٿي ان زمين مان ويٺه دينار ڪڍيا ۽
مونکي ڏيندي چوڻ لڳو: جيڪو گهرڻو اٿئي گهر! منهنجو رب وڏو
غني ۽ ڪريم آهي، مان ان کان جيڪو گهرندس اهو عطا ڪندو. ان
جي اهڙي ڪيفيت ڏسي مونکي ڀقيئن ٿي ويو ته هي ولی اللہ آهي،
مون تي ان جو رُعب ويهي ويو ۽ مون ان کي زنجيرن مان آزاد ڪري
چڏيو ۽ اها رات مون روئي گذاري.

جڏهن صبح ٿيو ته مون ان کي سڏي ان جي تعظيم ۽ توقير ڪئي، ان
کي پنهنجو پسنديده نئون لباس پارايو ۽ اختيار ڏنو ته اوهان چاهيو ته
اسان جي شهر ۾ عزت واري گهر يا محل ۾ رهو يا چاهيو ته پنهنجي
شهر هليا وڃو. ان پنهنجي شهر وڃن پسند ڪيو. مون هڪ خچر
گهرائيو ۽ سفري سامان ڏئي ان کي خچر تي پاڻ سوار ڪيو. ان مونکي
دعا ڏني: "الله پاڪ پنهنجي پسنديده دين تي تنهنجو خاتمو فرمائي" ان
جو اهو جملو اڃان مڪمل به نه ٿيو هو ته منهنجي دل ۾ دين اسلام
جي محبت گهر ڪري وئي، پوءِ مون پنهنجا ڏه غلام ان سان گڏ
موڪليا. انهن کي حڪم ڏنو ته هن کي نهايت احترام سان وٺي وڃو.
پوءِ ان کي مَسُ ۽ ڪاغذ ڏنو ۽ هڪ نشاني مقرر گري ورتني ته
جڏهن اهو حفاظت سان پنهنجي مقام پهچي وڃي ته هو ا atan نشاني
لكي گري مون ڏانهن موڪلي. اسان جي ۽ ان جي شهر جي وچ ۾
پنجن ڏينهن جو فاصلو هو. جڏهن چهون ڏينهن آيو ته منهنجا خادم مون
وت آيا، انهن وت هڪ ڪارڊ به هو جنهن ۾ ان جو خط ۽ اها علامت

موجود هئي. مون پنهنجي خادمن كان جلدي پهچڻ جو سبب پچيو ته انهن ٻڌايو ته جڏهن اسان ان سان گڏ هتان نكتاسون ته اسان ڪنهن ٿڪاوٽ ۽ مشقت جي بنا هڪ لمحي ۾ اتي پهچي وياسون، پر واپسي تي اهو ئي سفر پنجن ڏينهن ۾ طئي ٿيو. انهن جي اها ڳالهه ٻڌندي ئي مون پڙهيyo: أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَأَنَّ دِينَ الْإِسْلَامِ حَقٌّ (ترجمو: مان گواهي ڏيان ٿو ته الله کانسواء ڪوبه معبد ناهي ۽ مان گواهي ڏيان ٿو ته يقيناً حضرت محمد ﷺ الله پاڪ جا رسول آهن ۽ بيشك دين اسلام حق آهي) پوءِ مان روم شهر مان نكري مسلمان جي شهر آيس. (حکایتیں اور نصیحتیں، ص، ۱۴۹) الله رب العزت جي انهن تي رحمت هجي ۽ انهن جي صدقی اسان جي بي حساب مغفرت ٿئي.

اِمِّينِ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَكْمَمِينَ ﷺ

کيوں کرنہ میرے کام بین غائب سے حسن

بندہ بھی ہوں تو کیسے بڑے کار ساز کا

صَلَوٰاتٌ عَلَى الْحَبِيبِ!

اسلام جا پنج رکن آهن

صحابي ابن صحابي سيدنا عبدالله ابن عمر رضي الله عنهم كان روایت آهي، سرکار مدینه ﷺ فرمانئن تا ته اسلام جو بنیاد پنج شين تي آهي: (1) هن ڳالهه جي گواهي ڏيڻ ته الله پاڪ کان سواء ڪوئي عبادت جي لائق ناهي ۽ محمد ان جا خاص ٻانها ۽ رسول آهن ۽ (2) نماز قائم ڪرڻ (3) زکوة ڏيڻ (4) حج ڪرڻ (5) رمضان جا روزا رکط. (بخاري

شریف جلد 1 ص 14 حدیث 8)

بن حالتن کان علاوه نماز معاف ناهي

اي عاشقان رسول! اسلام جي ڪلمي ڪانپوءِ اسلام جو سڀ کان وڏو رکن نماز آهي، هر عاقل بالغ مسلمان مرد ۽ عورت تي فرض عين (يعني جنهن جو ادا ڪرڻ هر عاقل ۽ بالغ مسلمان تي ضروري) (جنتي زبور ص 209) آهي. جو بن صورتن کان علاوه ڪهڙي صورت ۾ به معاف ناهي (1) چريائپ يا بيهوشي مسلسل ايترى ڊگهي ٿي وڃي جو چه نمازن جو وقت گذری وڃي پر هوش نه اچي ته اهي نمازوں معاف آهن ۽ انهن جي قضا به لازم ناهي. (2) عورت کي حيض يا نفاس اچي ته ڪهڙي حالت ۾ نماز معاف آهي. انهن پنهي صورتن کان علاوه ڪهڙي حالت ۾ به نماز معاف ناهي. بيماري توڙي جو ڪيترى ئي سخت هجي پر نماز معاف ناهي، جيڪڏهن بيھڻ جي سگهي نه هجي ته ويهي ڪري نماز پڙهي، جيڪڏهن رکوع ۽ سجدو نه ٿو ڪري سگهي ته مٿي جي اشارن سان رکوع ۽ سجدو ڪري، جيڪڏهن ويهي به نماز ادا ٿو ڪري سگهي ته ليٽي اشاري سان پڙهي، جيڪڏهن ليٽي مٿي سان به اشارو نه ٿو ڪري سگهي ته اُن وقت به نماز معاف نه ٿيندي، البت هُ في الحال نماز نه پڙهي جڏهن نيك ٿي وڃي ته انهن نمازن جي قضا پڙهي. ها، جيڪڏهن چه نمازن جو وقت انهيءَ حالت ۾ گذری ويو ته ان جي قضا معاف ٿي ويندي. عين جنگ ۾ به مجاهد نماز پڙهندو، جيڪڏهن گھوڙي تي سوار هجي ۽ لهڻ جي مهلت نه ملي ته ممڪن هئڻ جي صورت ۾ گھوڙي تي ويني ويني اشاري سان نماز پڙهندو، اهڙي طرح سخت لڳائي ۾ به ممڪن هئڻ جي صورت ۾ اشاري سان رکوع ۽ سجدو ڪري نماز ادا ڪندو. قرآن مجید ۾ جيترى قدر نماز جا تاكيدي احڪام ۽ نماز ڇڏڻ تي سخت وعيدون آيون آهن ايترى

تاكيد ۽ وعید ڪنهن ٻئي عبادت جي لاءِ ناهي آئي. نماز جي فرضيت جو انكار ڪرڻ وارو بلڪ ان جي فرضيت ۾ شڪ ڪرڻ وارو به ڪافر آهي ۽ اسلام کان خارج آهي ۽ چاڻي واڻي هڪ وقت جي نماز به چڏڻ وارو فاسق، سخت گناهگار، عذابِ نار جو حقدار آهي. افسوس! اچڪله ڪجهه مسلمان جيڪي نمازي سڏرائين ٿا انهن جو اهو حال آهي جو ٿورو انهن کي بخار يا مٿي ۾ سور ٿيندو آهي ته نماز ڇڏي ڏيندا آهن، انهن کي معلوم هئڻ گهرجي ته جيستائين اشاري سان به نماز پڙهڻ جي طاقت رکن ٿا ته نماز پڙهڻي پوندي نه ته عذابِ نار جا حقدار ٿيندا. اللہ ربُّ الْعِزَّة اسان سڀني کي روزانو پنج وقت باجماعت نماز پڙهڻ جي سعادت نصيب فرمائي.

امينِ بجاۂ اللئيِ الامينُ ﷺ
پيارا پيارا اسلامي پايروا! مدیني جي تاجدار ﷺ بار بار نماز جي اهميت تي زور ڏنو آهي ۽ اسان جي ترغيب جي لاءِ بيشمار فضيلتون به بيان ڪيون آهن. جيئن ته

امتِ مصطفٰي سان موسى جي همدردي

شهنشاھ مدینه ﷺ جو فرمان عاليشان آهي: اللہ پاڪ منهنجي امت تي پنجاه نمازوں فرض ڪيون هيون. جڏهن مان حضرت موسى (عليه السلام) وٽ واپس موتي آيس ته حضرت موسى (عليه السلام) پچيو اللہ پاڪ اوهان جي امّت تي چا فرض فرمایو؟ مون کين ٻڌايو ته: اللہ پاڪ مون تي 50 نمازوں فرض ڪيون آهن. تنهن تي حضرت موسى (عليه السلام) چون لڳا: پنهنجي رب وٽ واپس وڃو. چوته اوهان جي امّت کان اهو نه ٿي سگهندو. مان واپس موتي اللہ پاڪ جي بارگاه ۾ ويس، اللہ پاڪ پنجاه (50) نمازن مان ڪجهه گهٽ کري چلپون. جڏهن

وري حضرتِ موسیٰ (عليه السلام) و ت آيس، تم حضرتِ موسیٰ (عليه السلام)
مونکي وري اهو عرض کري موتايو. الله پاک فرمایو: پلا پنج (5)
نمazon آهن ۽ پنجاه جي برابر آهن چوجو اسان جي قول ۾ تبديلي
ناهي ٿيندي. پوءِ مان حضرتِ موسیٰ (عليه السلام) و ت موتی آيس. انهن
چيو: وري الله پاک و ت وجو. مون جواب ڏنو مون کي ته هائي پنهنجي
رب کان حياء محسوس ٿئي ٿو.

(ابن ماجہ جلد 2 ص 166، حدیث 1399)

پنج نمازوں پر ڙھوپنجاهم جو ثواب کمایو

حضرت سیدنا انس رضی اللہ عنہ فرمایو: سرور کائنات تی معراج جي
رات پنجاه نمازوں فرض کيون ويون، پوءِ گھٹ کيون ويون،
ایستائین جو پنج رهجي ويون، پوءِ آواز ڏنو ويون: اي محبوب
(صلی اللہ علیہ وسلم)! اسان جي ڳالهه ناهي بدلجندي ۽ اوہان جي لاءِ هن
پنجن جي بدلي ۾ پنجاه جو ثواب آهي. (ترمذی شریف جلد 1 ص 254، حدیث 213)

موسیٰ (عليه السلام) مدد فرمائي

اي عاشقان رسول! ڏنو اوہان! حضرت سیدنا موسیٰ (عليه السلام)
پنهنجي ظاهري وفات جي ادائی هزار سالن کان پوءِ امتِ مصطفیٰ جي
اها مدد فرمائي ته شبِ معراج ۾ پنجاه نمازن جي بدaran پنج ڪرايون.
الله پاک کي خبر هئي ته نمازوں پنج رهنديون پر پنجاه مقرر فرمائي
کري پوءِ بن پيارن جي ذريعي پنج مقرر فرمائيشين. هتي دلچسپ ڳالهه
اها آهي ته جيڪي ماڻهو شيطان جي وسوسي ۾ اچي انتقال کري
ويلن جي مدد ۽ تعاون جو انڪار کري ڇڏيندا آهن اهي به 50 نه پنج
نمazon ئي پڙھندا آهن حالانک پنج نمازن جي مقرر ٿيڻ ۾ يقيني طور

غیرالله (يعني الله كان سواه) جي ۽ اها به وفات كان بعد ڪئي ويندر ڦ مد شامل آهي.

رانديں جو شوقين

پاڻ کي نمازن جو پابند ب્ધائڻ، شيطاني وسوسن کان بچائڻ ۽ ايمان جي حفاظت جي سوچ ماڻ جي لاءِ عاشقان رسول جي ديني تحریک، ”دعوت اسلامي“ جي ديني ماحول سان هردم وابسته رهو. اچو! هڪ ”مدني بهار“ ٻڌون ٿا: پندبي گھيپ (صلع اٽک، پنجاب) جو اسلامي ڀاءِ عاشقان رسول جي ديني تحریک، ”دعوت اسلامي“ جي مشکبار ديني ماحول سان وابسته ٿيڻ کان اڳ گناهن پري زندگي گذاري رهيو هو. سچو ڏينهن ڪركيت کيڏڻ ۽ ڪلاڪن جا ڪلاڪ ٿي ويءِ تي فلمون ۽ دراما ڏسڻ ان جو محبوب مشغلو هو. معاذالله نماز پڑھن ته رهيو پري ڪو نماز پڑھن جو چوندو هو ته ان جي ڳالهه مڃڻ جي بدران ان تي ڪاوڙ ڪندو هو. والدين سان بدڪلامي کان پيش ايندو هو ۽ پيئرن پائرن سان برو سلوڪ ڪندو هو. ان جي محلی جا ڪجهه اسلامي پائر جيڪي دعوت اسلامي جي ماحول سان وابسته هئا، اهي انفرادي ڪوشش جي ذريعي ان کي نماز پڑھن ۽ دعوت اسلامي جي هفتنيوار سنتن پري اجتماع ۾ شرڪت جي دعوت ڏيندا رهندا ها پر هُونوائي ويندو هو. پوءِ هڪ اسلامي ڀاءِ ان جو ذهن بطيءو ته گههت ۾ گههت مدرسة المدينة (بالغان) ۾ ئي شرڪت ڪندا ڪريو ان جي برڪت سان قرآن ڪريم ته درست پڑھن سکي ويندو. اسلامي ڀاءِ جي ڳالهه ان جي سمجھه ۾ اچي وئي ۽ اهو پنهنجي علاقئي جي مسجد ۾ مدرسة (بالغان) ۾ پڑھن لڳو. مدرسة المدينة جو ماحول ان کي چڱو لڳن لڳو ۽ هُو باقاعدگي سان اچن لڳو. اللہ پاڪ جو ان تي فضل ۽ ڪرم ٿيو جو

ان مدرسة المدينه (بالغان) جي برڪت سان نمازون پڙهڻ شروع ڪري
ڏنيون ۽ بيشار سنتون ۽ ديني مسئلا سکڻ جو موقعو به هٿ آيو.
ڪجهه ئي عرصو گذرڻ بعد اهو ئي ديني ماحول جنهن کان هو پري
ڀڃندو هو، انهيءَ ماحول سان وابسته ٿي ويو.

تمهين لطف آجائے گازندگي کا
قریب آگر دیکھو زارِ مدینی ماحول
صلوٰعَلِ الْحَبِيبِ!
صبرٰء نماز کان مدد گھرو

دعوتِ اسلامي جي مكتبة المدينه جي ترجمي واري قرآن، ”كتزاليمان مع خزان العرفان“ جي صفحى 17 تي سڀپاري 1 سوره بقره جي آيت 45 ۾ ارشاد آهي:

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۝ وَإِنَّهَا تَكَبِّرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَشِعِينِ ﴿٤٥﴾

ترجمو ڪتزاليمان: ۽ صبر ۽ نماز کان مدد ونو ۽ بيشك نماز ضرور ڳري آهي
مگر انهن تي (نه آهي) جيڪي دل سان منهنجي طرف جهڪندڙ آهن.

صدر الافضل حضرت علام مولانا سيد محمد نعيم الدين مراد آبادي هن آيت جي حوالي سان لكن تا: يعني پنهنجي حاجتن ۾ صبر ۽ نماز کان مدد گھرو (وذيك لكن تا): هن آيت ۾ مصيبة جي وقت نماز کان مدد جي تعليم به ڏني وئي، چو جو اها عبادتِ بدنيه ۽ عبادتِ نفسانيه جي جامع آهي ۽ ان ۾ قربِ الهي حاصل ٿيندو آهي. حضور ﷺ اهر معاملن جي پيش اچڻ تي نماز ۾ مشغول ٿي ويندا

هئا. هن آیت ۾ اهو بے ٻڌایو ويو ته مؤمنين صادقين (سچن مسلمان) کان علاوه ٻين تي نماز گري آهي. (خزان العرفان ص 17)

جڏهن بارگاه رسالت ۾ بُك جي حاضري ٿيندي هي

حضرتِ مفتی احمد يار خان صلوات اللہ علیہ هن آیتِ مبارڪ جي حوالی سان لكن ٿا: هتي ”صلوة“ مان يا ته پنج وقت جي نماز مراد آهي يا خاص نماز. يعني پنج ئي نمازن جي ذريعي مدد حاصل ڪرڻ، هر مصيبةت جي وقت خاص نمازن کان، ڏکار ۾ نماز استسقاء کان ۽ خاص مصيبةت جي وقت نماز حاجت وغيره کان. چوته نماز انسان کي دنيا کان بي خبر ڪري الله تعالى جي طرف متوجهه ڪري ڇڏيندي آهي انکري هن جي برڪت سان دنيا جون مشكلاتون دل مان ڪلييون وينديون آهن. ”صاحب تفسير عزيزي“ هن آيت جي تفسير ۾ لکيو آهي تهنبي ڪريم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم جي گهر ۾ فاقو هوندو هو ۽ رات جو ڪجهه نه کائيندا هئا ۽ بُك غالب ٿي ويندوي هي تهنبي ڪريم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم مسجد ۾ اچي نماز ۾ مشغول ٿي ويندوا هئا.

(تفسير نعيمي جلد 1 ص 299 کان 300)

جڏهن پت جي وفات جي خبر ملي (حڪایت)

حضرت ابن عباس رضي اللہ عنہ پت جي وفات جي خبر پڌي نماز ۾ مشغول ٿي ويا ۽ نماز کي ايترو ڊگھو ڪيائون جو جڏهن ماڻهو سندن پت کي دفنائي موٽيا تڏهن پاڻ فارغ ٿيا. ماڻهن ان جو سبب پچيو ته پاڻ فرمائيائون مونکي هن فرزند (يعني پت) سان تمام گھڻي محبت هي، مان جدائي جو صدمو برداش نه پئي ڪري سگھيس، تنهنڪري مان نماز ۾ مشغول ٿي هن صدمي کان بي

خبر ٿي ويس ۽ پاڻ هيءَ آيت (وَاسْتَعِينُوا بِالصَّابِرِ وَالصَّلُوةُ ترجمو: ۽ صبر ۽

نماز کان مدد وٺو) پڙھیائون. (تفسیر نعیمی جلد 1 ص 299 کان 300)

جنت میں نرم زم بچھونوں کے تحت پر
آرام سے بٹھائے گی اے بھائیو! نماز

صلوٰاتٰ علیٰ الْحَبِيبِ!

مسجد جي هوا ايمان جي درستگي جي لاءِ فائديمند آهي

حضرت مفتی احمد يارخان رحمۃ اللہ علیہ هڪ جڳهه تي فرمائين ٿا: نماز مصیبتن جو بهترین علاج ۽ رحمتون حاصل ڪرڻ جو اعليٰ ذريعي آهي، نماز سان بدن جي صفائی، لباس جي پاکائي، پاکيزه اخلاق، آخرت جي الفت، دنيا کان بي رغبتي، رب سان محبت حاصل ٿيندي آهي هن شرط تي جو دلي توجھ سان پڙھجي. جيئن مختلف دوائين ۾ مختلف تاثير آهن، ائين ئي نماز ۾ اهو تاثير آهي ته اها برائين ۽ بدكارين کان بچائيندي آهي ۽ جيئن جبلن جي هوا تندرستي جي لاءِ مفید آهي ائين مسجد جي هوا ايمان جي درستگي جي لاءِ فائديمند هوندي آهي، نماز ۾ هڪ خاص ڳالهه هيءَ آهي ته اها انسان جي خيال کي هنائي چڏيندي آهي يعني دنيا کان بلڪل غافل ڪري رب (پاڪ) ڏانهن متوجه ڪندي آهي جنهن سان انسان دنياوي غر وساري چڏيندو آهي ۽ فارغ ٿي اهڙو مسرور (يعني خوش) هوندو آهي جو ان کان پوءِ دل ۾ مصیبت جو وڌيڪ احساس ناهي ٿيندو، ڏسو! مصری عورتن یوسف جي حسن تي فدا ٿي پنهنجون آگريون

ڪٿي چڏيون ۽ انهن کي بلڪل تکلیف به نه ٿي، بجاء واويلو! ڪرڻ
 جي اهو چونديون رهيوں ته مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾
 (ترجمو ڪنز الایمان: هيء ته بشر جي جنس مان نه آهي، هيء ته نه آهي مگر عزت
 وارو ملائڪ). (پ 12 سوره یوسف آيت 31) (تفسیر نعیمی جلد 2 ص 78)

رحمت کے شامیاں میں خوشبو کے ساتھ ساتھ

ڻھنڌي ہوا چلائے گئے بھائیو! نماز

صلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَى الْحَبِيبِ!

سڪرات مِ آقا ڪريم جي جلوی جي لذت

رب جو قسم! جي ڪڏهن سڪرات جي حالت ۾ جمالِ مصطفائي
 نصيب ٿي وڃي ته ان وقت به ڪا تکلیف محسوس نه ٿئي بلڪ
 ڪيفيت هي هجي ته جان ته نكري رهي هجي ۽ زبان تي هي جاري
 هجي ته مولي! اوهان جي شڪل ۽ صورت تي قربان! اوهان جي
 وارن تي قربان! توهان جي چال تي صدقی! توهان جي مسڪراحت
 تي نشار. صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدِ وَآلِهِ وَبَارَكَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 (تفسیر نعیمی، ج 2، ص 78)

سڪرات میں گروئے محمد په نظر ہو

هر موت کا جھٹکا بھی مجھے پھر تو مزہ دے

صلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَى الْحَبِيبِ!

نیک نمازی پسچن جی لاء

هر جمعرات نماز مغرب کان بعد اوہان جي علائچي ہر ٹينڈر دعوت اسلامي جي ھفتیوار ستنن پري اجتماع ہر اللہ علامع جي رضا جي لاو سُلیٰں سُلیٰں نیتن سان سچی رات شرکت فرمایو۔ * ستنن جي تربیت جي لاو مدنی قافلی ہر عاشقان رسول سان گذھر مھینی تی ڈینهن سفر ۽ * روز انو ”فکر مدینہ“ جي ذریعي مدنی انعامات جو رسالو پري ڪري ہر مدنی مھینی جي پھرین تاریخ ہر پنهنجي ذمیدار کي جمع ڪرائڻ جو معمول بتايو۔

منہنجو مدنی مقصد: "مون کی پنهنجی ۽ سجی دنیا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش ڪرڻي آهي" **إن شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى** پنهنجي اصلاح جي لا، "مدنی انعامات" تي عمل ۽ سجی دنیا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش جي لا، "مدنی قافلن" ۾ سفر ڪرڻو آهي. **إن شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى**

عالیع مدنی مرکز فیضان مدینه محله سوداگران پرائی سبزی مندی کراجی

UAN: +92 111 25 26 92 Ext: 7213

Web: www.dawateislami.net / E-mail: translation@dawateislami.net